

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 654/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditsa a Rastislava Kařšáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Salonnáš Novákovou, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č. k. 21C/84/2024-40 zo 4. októbra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom. Súčasne žiada, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že napadnutým uznesením okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť stavebno-technicky osadiť cestné obrubníky tak, aby navrhovateľovi nebránili v prejazde osobnými a nákladnými vozidlami na tam bližšie špecifikovaný pozemok v rozsahu zriadeného vecného bremena ku konkrétnemu pozemku.

3. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľka podala odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Co/92/2024-59 z 12. novembra 2024 odmietnuté ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka nasmerovala svoju ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré označuje za „nezákonné“. Tvrdí, že v danom prípade neboli splnené podmienky na vedenie konania podľa § 161 ods. 1 CSP, pričom okresný súd uložil sťažovateľke povinnosť „stavebno-technicky osadiť obrubníky“, hoci spôsob „stavebno-technicky osadiť obrubníky“ nie je identifikovateľný dostatočným spôsobom. Je presvedčená, že napadnuté uznesenie okresného súdu je spôsobilým predmetom ústavného prieskumu aj napriek tomu, že proti predmetnému rozhodnutiu podala odvolanie, ktoré bolo odvolacím súdom odmietnuté ako oneskorene podané.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd nariadil neodkladné opatrenie.

6. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

7. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie, ktoré krajský súd uznesením č. k. 8Co/92/2024-59 z 12. novembra 2024 odmietol podľa § 386 písm. a) CSP ako oneskorene podané. Sťažovateľka pritom v ústavnej sťažnosti podanie odvolania po zákonom stanovenej lehote žiadnym spôsobom nerozporuje. Práve naopak, explicitne uvádza, že k oneskoreniu podania odvolania došlo v dôsledku pochybenia jej zamestnanca. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie subjektu právnych vzťahov vo vzťahu k ochrane svojich práv, keď požaduje, aby sledoval svoje subjektívne práva, staral sa o ne a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu alebo poškodzovaniu (III. ÚS 417/2018, I. ÚS 68/2021).

8. Pre ústavný súd tak bolo v posudzovanej veci podstatné, že v popísanom prípade mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, pričom ak by sťažovateľka vyvinula potrebnú bdelosť

pri hájení svojich práv a odvolanie podala včas, krajský súd by bol povinný zaoberať sa všetkými jej relevantnými námietkami uplatnenými v podanom odvolaní. Uvedené teda vylučuje právomoc ústavného súdu podrobiť ústavnému prieskumu napadnuté uznesenie okresného súdu (obdobne I. ÚS 223/2022). Nie je možné, aby sťažovateľka zanedbanie svojich práv a účinné využitie opravného prostriedku, ktorý na ochranu jej práv poskytuje zákon nahrádzala podaním ústavnej sťažnosti a od ústavného súdu požadovala, aby sa jej námietkami zaoberal namiesto všeobecného (v tomto prípade odvolacieho) súdu.

9. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

10. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky formulovanými v petite jej ústavnej sťažnosti, ako aj jej návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, keďže pozitívne rozhodnutie o takomto návrhu prichádza do úvahy iba vtedy, ak ústavný súd prijme ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu